

ОДЛУКУ

О РАТИФИКАЦИЈИ АМАНДМАНА НА КОНВЕНЦИЈУ О ФИЗИЧКОЈ ЗАШТИТИ НУКЛЕАРНОГ МАТЕРИЈАЛА, МЕЂУНАРОДНЕ АГЕНЦИЈЕ ЗА АТОМСКУ ЕНЕРГИЈУ, БЕЧ, 8. ЈУЛА 2005. ГОДИНЕ

Члан 1.

Ратификују се Амандmani на Конвенцију о физичкој заштити нуклеарног материјала, Међународне агенције за атомску енергију - Беч, 8. јула 2005. године.

Члан 2.

Текст Амандмана у преводу гласи:
IAEA - Међународна агенција за атомску енергију
**КОНВЕНЦИЈА О ФИЗИЧКОЈ ЗАШТИТИ НУКЛЕАРНОГ
МАТЕРИЈАЛА**
АМАНДМАНИ

У име генералног директора Међународне агенције за атомску енергију, као депозитара за Конвенцију о физичкој заштити нуклеарног материјала (Конвенција), усвојену 26. октобра 1979. године, овим потврђујем да је документ у прилогу тачан и потпун примјерак оригиналних Амандмана на Конвенцију.

Амандmani у прилогу усвојени су у Бечу 8. јула 2005. године, на Конференцији на којој су разматрани приједлози амандмана на Конвенцију, а која се одржана у сједишту IAEA од 4. до 8. јула 2005. године.

Johan Rautenbach
Директор
Уред за правне послове
За ГЕНЕРАЛНОГ ДИРЕКТОРА
29. април 2008. године

АМАНДМАНИ НА КОНВЕНЦИЈУ О ФИЗИЧКОЈ ЗАШТИТИ НУКЛЕАРНОГ МАТЕРИЈАЛА

1. Наслов Конвенције о физичкој заштити нуклеарног материјала, усвојене 26. октобра 1979. (у даљњем тексту: "Конвенција"), замјењује се сљедећим насловом:

КОНВЕНЦИЈА О ФИЗИЧКОЈ ЗАШТИТИ НУКЛЕАРНОГ МАТЕРИЈАЛА И НУКЛЕАРНИХ ОБЈЕКАТА

2. Преамбула Конвенције мијења се и гласи како слиједи:

ДРЖАВЕ-ПОТПИСНИЦЕ ОВЕ КОНВЕНЦИЈЕ,
ПРИЗНАЈУЋИ право свих Држава на развој и примјену нуклеарне енергије у мирнодопске сврхе, те њихов легитимни интерес за потенцијалне предности које се могу остварити од мирнодопске примјене нуклеарне енергије,

УВЈЕРЕНЕ у потребу за олакшавањем међународне сарадње и преноса нуклеарне технологије у сврху мирнодопске примјене нуклеарне енергије,

ИМАЈУЋИ У ВИДУ циљеве и принципе Повеље Уједињених нација у вези одржавања међународног мира и сигурности и промовисања добросусједских и пријатељских односа и сарадња између Држава,

СМАТРАЈУЋИ да ће се према условима из члана 2. параграфа 4. Повеље Уједињених нација "Све чланице у својим међународним односима уздржавати од пријетње употребом сile у односу на територијални интегритет и политичку независност било које државе, или на било који други начин недосљедан с циљевима Уједињених нација,"

ПОДСЈЕЋАЈУЋИ на Декларацију о мјерама за елиминацију међународног тероризма, која представља анекс на резолуцију Генералне скупштине бр. 49/60 од 9. децембра 1994.,

У ЖЕЉИДА одагнају потенцијалне опасности од илегалне трговине, незаконитог узимања и употребе нуклеарног материјала и саботаже нуклеарним материјалима и у оквиру нуклеарних погона, те наглашавају да је физичка заштита од таквих дјела постала предмет растуће забринутости на националном и међународном нивоу,

ДУБОКО ЗАБРИНУТЕ ескалацијом терористичких дјела у свијету у свим њиховим формама и појавним облицима, те пријетњама од међународног тероризма и међународног криминала,

СМАТРАЈУЋИ да физичка заштита представља важну улогу у подржавању циљева везаних за неширење нуклеарних средстава и борбу против тероризма,

У ЖЕЉИ да путем ове Конвенције дају допринос јачању на свјетском нивоу физичке заштите нуклеарног материјала и нуклеарних објеката који се користе у мирнодопске сврхе,

УВЈЕРЕНЕ да прекрајања дјела везана за нуклеарне материјале и нуклеарне објекте представљају предмет озбиљне забринутости и да постоји хитна потреба за усвајањем одговарајућих и дјелотворних мјера, те за јачањем постојећих мјера, у циљу обезбеђења превенције, проналажења и кажњавања таквих прекрајања дјела,

У ЖЕЉИ да јачају даљу међународну сарадњу, у сврху установљавања, у складу с националним законом сваке од Држава-потписнице и у складу с овом Конвенцијом, дјелотворних мјера за физичку заштиту нуклеарног материјала и нуклеарних објеката,

УВЈЕРЕНЕ да би се овом Конвенцијом требала употребити безбједност употребе, складиштења и транспорта нуклеарног материјала и безбједност рада нуклеарних објеката,

ПОТВРЂУЈУЋИ да постоје формулисане међународне препоруке о физичкој заштити које се повремено ажурирају, а којима се могу обезбиједити смјернице о савременим средствима за остваривање дјелотворних нивоа физичке заштите,

ПОТВРЂУЈУЋИ такође, да дјелотворна физичка заштита нуклеарног материјала и нуклеарних објеката који се користе у војне сврхе представља одговорност Државе која посједује такав нуклеарни материјал и нуклеарне објекте, те схватајући да се тим материјалима и објектима тренутно дођељује, а да ће се и у будућности додјељивати, строга физичка заштита,

УСАГЛАСИЛЕ СУ СЕ по питању сљедећег:

3. У члану 1. Конвенције, послиje параграфа (c), додају се два нова параграфа, који гласе:

(d) "нуклеарни објекат" означава објекат (укључујући повезане грађевине и опрему) у ком се нуклеарни материјал производи, праћује, користи, њиме се рукује, он се складиши или се њиме располаже, ако би евентуално наношење штете или ометање рада у таквом објекту могло довести до испуштања значајне количине радијације или радиоактивног материјала;

(e) "саботажа" означава свако намјерно дјело усмјерено на нуклеарни објекат или нуклеарни материјал у употреби, складиштењу или транспорту, којим би се директно или индиректно могли угрозити здравље и безбједност персонала, грађанства или околине, излагањем радијацији или испуштањем радиоактивних супстанци.

4. Послиje члана 1. Конвенције, додаје се нови члан 1A, који гласи:

Члан 1A

Циљеви ове Конвенције су да се оствари и континуирано врши на свјетском нивоу дјелотворна физичка заштита нуклеарног материјала који се користи у мирнодопске сврхе, те нуклеарних објеката који се користе у мирнодопске сврхе; да се спречавају и сузбијају прекрајања дјела везана за такав материјал и објекте у цијелом свијету; као и да се олакша сарадња између Држава-потписница у том смислу.

5. Члан 2. Конвенције мијења се и гласи како слиједи:

1. Ова Конвенција се примјењује на нуклеарни материјал који се користи у мирнодопске сврхе при употреби, складиштењу и транспорту, те на нуклеарне објекте који се

користе у мирнодопске сврхе, међутим, под условом да се члан 3. и 4. те члан 5, параграф 4, ове Конвенције примјењују само на такав нуклеарни материјал док је он у међународном нуклеарном транспорту.

2. Одговорност за установљење, провођење и континуирано спровођење режима физичке заштите у оквиру Државе-потписнице лежи потпуно на тој Држави.

3. Осим обавеза које Државе-потписнице изричito преузму у оквиру ове Конвенције, ова Конвенција се тумачи тако да се ниједним њеним елементом не утиче на суверена права Државе.

4. (а) Ова Конвенција ниједним својим елементом не утиче на остала права, обавезе нити одговорности Државе-потписнице по међународном праву, посебно на циљеве и принципе Повеље Јединићних нација и међународног хуманитарног права.

(б) Активност оружаних снага током оружаног сукоба, онако како се ти термини схваћају по међународном хуманитарном праву, а које се руководи тим правом, не руководи се овом Конвенцијом, те активност коју предузима војна сила неке Државе у вршењу својих службених дужности, уколико се она руководи другим прописима међународног права, не руководи се овом Конвенцијом.

(с) Ова Конвенција се ни у ком свом елементу не тумачи нити схваћа као правоснажна дозвола за кориштење нити за пријетњу кориштењем силе над нуклеарним материјалом или нуклеарним објектима који се користе у мирнодопске сврхе.

(д) Ова Конвенција ниједним својим елементом не предвиђа нити на други начин озакоњује противзаконита дјела, нити се њоме искључује судско гоњење у складу с другим законима.

5. Ова конвенција не примјењује се на нуклеарни материјал који се користи или чува у војне сврхе, нити на нуклеарни објекат у ком се такав материјал налази.

6. Након члана 2. Конвенције, додаје се нови члан 2А, који гласи:

Члан 2А

1. Свака Држава-потписница мора установити, проводити и вршити континуирано спровођење одговарајућег режима физичке заштите нуклеарног материјала и нуклеарних објеката под својом јурисдикцијом, у циљу:

(а) Заштите од крађе и другог противзаконитог изузимања нуклеарног материјала у употреби, складиштењу и транспорту;

(б) Обезбеђење провођења брзих и свеобухватних мјера на лоцирању, те по могућности и поврату несталог или украног нуклеарног материјала; кад се тај материјал налази ван њене територије, Држава-потписница поступа у складу с чланом 5;

(с) Заштите нуклеарног материјала и нуклеарних објеката од саботаже; те

(д) Ублажавања или свођења на минимум радиолошких последица саботаже.

2. У провођењу параграфа 1, свака Држава-потписница мора:

(а) установити и вршити континуирано провођење законодавног и регулаторног оквира којим се руководи физичка заштита;

(б) установити или одредити надлежни орган или органе одговорне за провођење законодавног и регулаторног оквира;

(с) предузећи друге одговарајуће мјере неопходне за физичку заштиту нуклеарног материјала и нуклеарних објеката.

3. У провођењу обавеза у складу с параграфима 1. и 2, свака Држава-потписница мора, без довођења у питање ниједне друге одредбе ове Конвенције, до разумне и практичне мјере, примјењивати следеће Темељне принципе физичке заштите нуклеарног материјала и нуклеарних објеката.

ТЕМЕЉНИ ПРИНЦИП А: Одговорност Државе

Одговорност за установљавање, провођење и континуирано спровођење режима физичке заштите у оквиру Државе лежи у џелини на тој Држави.

ТЕМЕЉНИ ПРИНЦИП В: Одговорности током међународног транспорта

Одговорност Државе за обезбеђење адекватне заштите нуклеарног материјала проширује се и на његов међународни транспорт, све док се, зависно од потребе, та одговорност на прописан начин не пренесе на неку другу Државу.

ТЕМЕЉНИ ПРИНЦИП С: Законодавни и регулаторни оквир

Држава је одговорна за установљење и континуирано спровођење законодавног и регулаторног оквира којим се руководи физичка заштита. Тим оквиром би се требало предвидјети установљење важећих захтјева за физичку заштиту и укључити систем за оцјењивање и издавање дозвола, те друге процедуре за давање одобрења. У тај оквир требало би укључити систем инспекције нуклеарних објеката и транспорта, у циљу провјере усклађености с важећим захтјевима и условима дозволе или другог документа који служи као одобрење, те установити средство за проведбу важећих захтјева и услова, укључујући и дјелотворне санкције.

ТЕМЕЉНИ ПРИНЦИП Д: Надлежни орган

Држава би требала установити или одредити надлежни орган одговаран за провођење тог законодавног и регулаторног оквира, и који би имао адекватне овласти, надлежности и финансијске и кадровске ресурсе за обављање додијељених му надлежности. Држава би требала предузећи кораке у циљу обезбеђења дјелотворне независности између функција надлежног органа Државе и функција сваког другог тијела надлежног за промовисање и кориштење нуклеарне енергије.

ТЕМЕЉНИ ПРИНЦИП Е: Одговорност носилаца дозвола

Требало би јасно одредити одговорности за провођење различитих елемената физичке заштите у оквиру Државе. Држава би требала обезбиједити да примарна одговорност за провођење физичке заштите нуклеарног материјала или нуклеарних објеката лежи на носиоцима релевантних дозвола или других документа који служе као одобрење (нпр. превозника или шпедитера).

ТЕМЕЉНИ ПРИНЦИП F: Култура сигурности

Све организације је ангажоване у физичкој заштити требале би придавати одговарајући приоритет култури сигурности, њеном развоју и континуираном провођењу неопходном у циљу обезбеђења њеног дјелотворног провођења у цјелокупној организацији.

ТЕМЕЉНИ ПРИНЦИП G: Пријетња

Физичка заштита у Држави требала би бити заснована на тренутној процјени пријетње од стране Државе.

ТЕМЕЉНИ ПРИНЦИП H: Степеновани приступ

Захтјеви физичке заштите требали би бити засновани на степенованом приступу, узимајући у обзир тренутну процјену пријетње, релативну привлачност, природу материјала и потенцијалне посљедице повезане с неовлаштеним уклањањем нуклеарног материјала и са саботажом нуклеарног материјала или нуклеарних објеката.

ТЕМЕЉНИ ПРИНЦИП I: Защита у дубини

Захтјеви Државе везани за физичку заштиту требали би одражавати концепт с више слојева и метода заштите (структуралних и других техничких, персоналних и организационих) које непријатељ мора превазићи или заобићи да би остварио своје циљеве.

ТЕМЕЉНИ ПРИНЦИП J: Осигурање квалитета

Требали би се установити и проводити политика осигурања квалитета и програми за осигурање квалитета, у циљу обезбеђивања ујвјерености о испуњености одређених захтјева за све активности важне за физичку заштиту.

ТЕМЕЉНИ ПРИНЦИП K: Планови за ванредне ситуације

Планови за ванредне ситуације представљају реакцију на неовлаштено уклањање нуклеарног материјала или саботажу нуклеарних објеката или нуклеарног материјала те њихове покушаје, и њих би требали припремити и на одговарајући начин извршавати сви имаоци дозвола и релевантни органи.

ТЕМЕЉНИ ПРИНЦИП I: Повјерљивост

Држава би требала установити захтјеве за заштиту повјерљивости информација чијим би се неовлаштеним приказивањем могла угрозити физичка заштита нуклеарног материјала и нуклеарних објеката.

4. (а) Одредбе овог члана не примјењују се ни на један нуклеарни материјал за који Држава-потписница на разумној основи одлучи да не треба бити предметом режима физичке заштите установљеног у складу с параграфом 1, узимајући у обзир природу материјала, његову количину и релативну привлачност, те потенцијалне радиолошке и друге посљедице везане с евентуалним неовлаштеним актом усмјереним на њега, те на тренутну процјену пријетње по њега.

(б) Нуклеарни материјал који није предмет одредби овог члана у складу с алинејом (а) требао би бити заштићен у складу с разборитом праксом надзора и руковања.

7. Члан 5. Конвенције мијења се и гласи како сlijedi:

1. Државе-потписнице утврђују и обавјештавају или једна другу директно или путем Међународне агенције за атомску енергију о својој контакт-тачки у односу на предмете који су у опсегу ове Конвенције.

2. У случају крађе, пљачке или било ког другог незаконитог изузимања нуклеарног материјала или вјероватне пријетње да би до тога могло доћи, Државе-потписнице, у складу са својим националним правом, морају обезбиједити сарадњу и помоћ до максималне изводљиве мјере у смислу поврата и заштите тог материјала свакој Држави која то буде затражила. Посебно:

(а) Држава-потписница предузима одговарајуће кораке у циљу обавјештавања што је могуће пре других Држава за које јој изгледа да се на њих та ситуација односи, о сваком евентуалном случају крађе, пљачке и другог незаконитог изузимања нуклеарног материјала или о вјероватној пријетњи да би до тога могло доћи, те у циљу, зависно од потребе, обавјештавања Међународне агенције за атомску енергију и других релевантних међународних организација;

(б) При томе, зависно од потребе, Државе-потписнице врше размјену информација међусобно, те с Међународном агенцијом за атомску енергију и с другим релевантним међународним организацијама, у циљу заштите нуклеарног материјала на који је пријетња усмјерена, уз проверу недирнутости транспортне амбалаже или поврат незаконито изузетог нуклеарног материјала, те:

(i) врше координацију својих напора путем дипломатских и других договорених канала;

(ii) по захтјеву пружају помоћ;

(iii) обезбеђују враћање повраћеног нуклеарног материјала украденог или несталог због горе наведених догађаја.

Средства и начине за провођење те сарадње утврђују дотичне Државе-потписнице.

3. У случају вјероватне пријетње саботажом нуклеарног материјала или нуклеарног објекта или у случају њихове саботаже, Државе-потписнице морају до максималног изводљивог омјера, у складу са својим националним правом и у складу са својим релевантним обавезама по међународном праву, сарађивati на слједећи начин:

(а) Ако Држава-потписница има сазанања о вјероватној пријетњи саботажом нуклеарног материјала или нуклеарног објекта у некој другој Држави, прва Држава ће одлучити о одговарајућим корацима који се требају предузети у циљу обавјештавања те Државе што је прије могуће, те по потреби и Међународне агенције за атомску енергију и других релевантних међународних организација о тој пријетњи, у циљу спрјечавања те саботаже;

(б) У случају саботаже нуклеарног материјала или нуклеарног објекта у Држави-потписници, те ако су по њеном мишљењу вјероватно радиолошки угрожене и друге Државе, прва Држава мора, без довођења у питање својих осталих обавеза по међународном праву, предузети одговарајуће кораке у циљу обавјештавања што је прије могуће Државе или Држава које су вјероватно радиолошки угрожене, те обавјештавања по потреби и Међународне агенције за атомску енергију и других релевантних међународних организација, у

циљу својења на минимум или ублажавања њених радиолошких посљедица;

(с) Уколико у контексту алинеја (а) и (б), Држава-потписница затражи помоћ, свака Држава-потписница којој је упућен захтјев за помоћ мора промптно одлучити и обавијестити Државу-потписницу која је захтјев доставила, директно или путем Међународне агенције за атомску енергију, о томе да ли је у позицији да може пружити затражену помоћ и о осигурујућим условима помоћи која се може пружити;

(д) Координација сарадње у складу с алинејама (а) до (с) врши се путем дипломатских или других договорених канала. Средства и начин провођења те сарадње утврђују на билateralnoj или multilateralnoj основи дотичне Државе-потписнице.

4. Државе-потписнице међусобно сарађују и врше консултације, по потреби, директно или путем Међународне агенције за атомску енергију и других релевантних међународних организација, у циљу прибављања смјерница о пројектовању, одржавању и унапређивању система физичке заштите нуклеарног материјала у међународном транспорту.

5. Држава-потписница може по потреби сарађивati или вршити консултације с другим Државама-потписницама директно или путем Међународне агенције за атомску енергију и других релевантних међународних организација, у циљу прибављања њихових смјерница о пројектовању, одржавању и унапређивању свог националног система физичке заштите нуклеарног материјала у домаћој употреби, складиштењу и транспорту, те нуклеарних објеката.

8. Члан 6. Конвенције мијења се и гласи како сlijedi:

1. Државе-потписнице морају предузети одговарајуће мјере у складу са својим националним правом у циљу заштите повјерљивости свих евентуалних информација које приме у повјерењу посредством одредби ове Конвенције од неке друге Државе-потписнице или путем учешћа у било којој активности која се проводи у оквиру ове Конвенције. Ако Државе-потписнице достављају информације међународним организацијама или Државама које нису потписнице ове Конвенције у повјерењу, морају се предузети кораки да се осигура заштита повјерљивости тих информација. Држава-потписница која је примила информације у повјерењу од неке друге Државе-потписнице смије те информације доставити трећим лицима само уз пристанак те Државе-потписнице.

2. Овом Конвенцијом се од Држава-потписница не захтијева достављање никаквих информација које њима није дозвољено саопштавати у складу с међународним правом, нити оних којима би се угрозила сигурност дотичне Државе или физичка заштита нуклеарног материјала или нуклеарних објеката.

9. Члан 7, параграф 1. ове Конвенције мијења се и гласи како сlijedi:

1. Намјерно чињење:

(а) акта без законског овлаштења а који представља пријем, посједовање, употребу, пренос, измену, уништавање или разношење нуклеарног материјала, којим се узрокује или је вјероватно да ће се узроковати смрт или озбиљно рањавање лица или значајна штета по имовини или окolini;

(б) крађе или пљачке нуклеарног материјала;

(с) проневјере или преваре у циљу прибављања нуклеарног материјала;

(д) акта који представља пренос, слање или кретање нуклеарног материјала у или ван Државе без законског овлаштења;

(е) акта усмјереног на неки нуклеарни објекат, или акта којим се омета рад нуклеарног објекта, где прекршилац намјерно узрокује, или где зна да ће тим актом вјероватно узроковати смрт или озбиљно рањавање лица или значајну штету по имовини или окolini излагањем радијацији или отпуштањем радиоактивних супстанци, осим ако тај акт није предузет у складу с националним правом Државе-потписнице на територији које се нуклеарни објекат налази;

(f) акта који представља захтјев за предају нуклеарног материјала пријетњом или употребом сile или било којим другим обликом застрашивања;

(g) пријетње:

(i) да ће се нуклеарни материјал употребити за узроковање смрти или озбиљног рањавања лица, значајне штете по имовину или околиш, или за чињење прекршајног дјела из алинеје (e), или

(ii) да ће се починити прекршајно дјело описано у алинејама (b) и (e), у циљу приморавања физичког или правног лица, међународне организације или Државе да почини или да се суздржи од почињења неког акта;

(h) покушаја чињења било ког од прекршајних дјела описаних у алинејама (a) до (e);

(i) акта који представља учешће у било ком од прекршајних дјела описаних у алинејама (a) до (x);

(j) акта било ког лица које организује или друге усмјерава на почињење прекршајног дјела описаног у алинејама (a) до (h); те

(k) акта којим се доприноси почињењу било ког од прекршајних дјела описаних у алинејама (a) до (h) од стране групе лица која поступају са заједничким циљем; а такво дјело je међународне природе и:

(i) или се чини у сврху вршења криминалне активности или криминалних циљева те групе, где се код такве активности или циљева ради о почињењу прекршајног дјела описаног у алинејама (a) до (g), или

(ii) се чини уз свјест о намјери те групе да почини прекршајно дјело описано у алинејама (a) до (g) представља прекршај који је кажњив у свакој Држави-потписници по њеном националном праву.

10. Послије члана 11. Конвенције, додају се два нова члана, члан 11A и члан 11B, који гласе:

Члан 11А

Ниједно од прекршајних дјела предвиђених у члану 7. неће се узимати у обзир у сврху изручења нити узајамне правне помоћи, као политички прекршај нити као прекршај повезан с политичким прекршајем, нити као прекршај потакнут политичким мотивима. У складу с тим, захтјев за изручење или за узајамну правну помоћ заснован на таквом прекршају не смије се одбацити само по основу тога да се он тиче политичког прекршаја или прекршаја повезаног с политичким прекршајем, или прекршаја потакнутог политичким мотивима.

Члан 11Б

Ова Конвенција се ни у једном свом елементу не тумачи тако да се намјењу обавезе изручења нити пружања узајамне правне помоћи, ако Држава-потписница којој је захтјев упућен има материјалну основу да сматра да је захтјев за изручење за

Члан 3.

Ова Одлука се објављује у "Службеном гласнику БиХ" на српском, босанском и хрватском језику и ступа на снагу даном објављивања.

Број 01-011-2763-28/09
28. октобра 2009. године
Сарајево

Предсједавајући
Жељко Комшић, c.p.

Na osnovu člana V. 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka PSBiH, broj 443/09 od 19. oktobra 2009. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 63. sjednici, održanoj 28. oktobra 2009. godine, donijelo je

ODLUKU

O RATIFIKACIJI AMANDMANA NA KONVENCIJU O FIZIČKOJ ZAŠTITI NUKLEARNOG MATERIJALA, MEĐUNARODNE AGENCIJE ZA ATOMSKU ENERGIJU, BEĆ, 8. JULIA 2005. GODINE

Član 1.

Ratificuju se Amandmani na Konvenciju o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala, Međunarodne agencije za atomsku energiju, Beć, 8. jula 2005. godine.

Član 2.

Tekst Amandmana u prijevodu glasi: